

SAKIN TERK-İ EDEBDEN!..

Kaynak: Osmanlı Tarihi Ansiklopedisi

Şair Nâbî, şiirlerinde, dâimâ iyiyi ve doğruyu vermeye çalıştı. Geçici olan dünyânın hâllerine aldanmamak, kimseye haksızlık ve zulmetmemek, hep müşfik, merhametli olmak, gurur ve kibirden sakınmak, şiirlerindeki nasihatlerinden en çok rastlananlarıdır. Şiir dili kısmen sâde, söyleyişi düzgün, rahat ve çekicidir. En güçlü şiirlerini gazel tarzında vermekle beraber, rubâî, kıt'a, kasîde, na't ve mesnevî de yazdı.

1678 senesinde hacca gitmek ve sevgisiyle yanıp tutuştuğu peygamberimiz Muhammed Mustafâ'nın sallallahü aleyhi ve sellem makâm-ı şerifine yüz sürmek için Sultan'dan izin alıp yola çıktı. Beraberinde yola çıktığı hac kafilesi Osmanlı devlet ricalinden meydâna geliyordu. Medine'ye yaklaştıkları bir gece, kafiledeki bir devlet büyüğünün, ayaklarını Ravda-i mütehhara'ya doğru uzatarak uyuduğunu gören Nâbî, üzülp o anda yetkiliyi uyandıracak bir ses tonuyla şu na'tı söyledi:

Sakin terk-i edebden, kûy-i mahbûb-ı Huda'dır bu,
Nazargâh-ı ilâhîdir, Makâm-ı Mustafâ'dır bu.

Habîb-i Kibriya'nın hâb-gâhıdır fazîletde,
Tefevvuk-kerde-i arş-i cenâb-ı Kibriya'dır bu.

Bu hâkin pertevinden oldu deycûr-i adem zâil,
Îmâdın açdı mevcudat dü çeşmin tûtiyâdır bu.

Felekde mâh-ı nev Bâb-üs-selâmm sîne-i çâkidir,
Bunun kandili cevzâ matlâi nûr-ı ziyâdır bu.

Mürâat-ı edeb şartıyla gir Nâbî bu dergâha,
Matâf-ı kudsîyâdır bûse-gâh-ı enbiyâdır bu.

O yüksek rütbeli kişi, Nâbî'nin bu na'tını duyunca, kendisine söylendiğini anladı ve hemen doğrularak ayaklarını kible yönünden çevirdi. Biraz sonra kafile yola koyuldu ve sabah ezanına yakın Mescid-i Nebî'ye vardı. Mescid-i Nebî'deki müezzinler, minarelerden Ezân-ı Muhammedi'den evvel Nâbî'nin; "Sakin terk-i edebden" diye başlayan na'tını okuyorlardı. Nâbî ve yüksek rütbeli kişi şaşırıldılar. Çünkü bu na'tı ikisinden başka kimse bilmiyordu.

Nâbî ve diğer zât, sabah namazını kıldıktan sonra, müezzinleri buldular. Nâbî müezzine; "Allah aşkına, Peygamber aşkına ne olursun, söyle! Ezandan önce okuduğun na'tı, kimden, nereden ve nasıl öğrendin?" diye sordu. Müezzin gayet sakin bir şekilde şu cevâbı verdi: "Resûl-i ekrem sallallahü aleyhi vesellem bu gece Mescid-i Nebî'deki bütün müezzinlerin rüyasını şereflendirerek buyurdu ki: "Ümmetimden Nâbî isimli biri beni ziyarete geliyor. Bana olan aşkı her şeyin üstündedir. Bu gün sabah ezanından önce, onun benim için söylediği bu na'tı okuyarak, Medine'ye girişini kutlayın." Biz de Resûhullah efendimiz sallallahü aleyhi ve sellem'in emirlerini yerine getirdik!" Nâbî ağlayarak; "Sahiden Nâbî mi dedi? O iki cihânın Peygamberi, Nâbî gibi bir zavallıyı, günahkârı ümmetinden saymak lütfunu gösterdi mi?" dedi. "Evet" cevâbını alınca da sevincinden kendinden geçti.

(İstenirse şiirin anlamı aşağıdadır :

“Edebi terketmekten sakın. Zîrâ burası Allahü teâlânın sevgilisi olan Peygamber efendimizin sallallahû aleyhi ve sellem bulunduğu yerdir. Bu yer, Hak teâlânın nazar evi, Resûl-i ekremin makamıdır.”

“Burası cenâb-ı Hakk’ın sevgilisinin istirahat ettikleri yerdir. Fazilet yönünden düşünülürse, Allahü teâlânın arşının en üstündedir.”

“Bu mukaddes yerin mübarek toprağının parlaklığından, yokluk karanlıkları sona erdi. Yaradılmışlar iki gözünü körlükden açtı. Zîrâ burası kör gözlere şifâ veren sürmedir.”

“Gökyüzündeki yeni ay, O’nun kapısının, yüreği yaralı âşığıdır. Gökyüzündeki oğlak yıldızı bile O peygamberin nurundan doğmaktadır.”

“Ey Nâbî! Bu dergâha, edebin şartlarına riâyet ederek gir. Zîrâ burası, büyük meleklerin etrafında pervane olduğu ve peygamberlerin hürmetine eğilerek öptüğü tavaf yeridir.”)